

Тақризи

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Рузиев Мехрубон Миралиевич дар мавзуи «Таҳқиқи луғавӣ-маънӣ ва сохтории вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ» (дар мисоли маводи лаҳҷаи Варзоб (гурӯҳи «варзобӣ»)) барои дарёфти дараҷаи илми номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ. – Душанбе, 2023. – 172 с.

Таркиби луғавии лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ ниҳоят мукаммал ва муқтадиранд. Воҳидҳои луғавие, ки дар лаҳҷаву шеваҳои забонамон вучуд доранд, моро бо урғу одат, расму оин ва суннату анъанаҳои мардуми тоҷик ошно месозанд. Дар таркиби луғавии лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ вожаҳое маҳфуз мондаанд, ки инъикосгари тамаддун, илму фарҳанги мардуми тоҷик буда, аз қаъри асрҳо ба мерос мондаанд. Дар ҳақиқат, имконияти заҳиравии лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ хеле фаровон аст ва ин воҳидҳои таркибҳои луғавӣ дар ҳар мавриди мусоид метавонанд вожаҳои соғу полудаи таркиби худро ба ихтиёри забони адабӣ гузоранд. Ҳусусан, ҳоло ки забони тоҷикӣ дар Тоҷикистон мақоми давлатӣ гирифта, шоҳаи адабии он ниёз ба меъёрҳои худӣ дорад, тақозо мекунад, ки луғати лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ ба таври алоҳида мавриди омӯзиши амиқ қарор гирад ва ба ин восита қалима ва таркибу ибороти волову меъёрзеби онҳо чун ҷойгузини унсурҳои нодаркори иқтибосӣ, воҳидҳои услубан дурушт ва аз нигоҳи бадеӣ пасту ҳароб ба забони адабӣ бештар ворид карда шаванд. Таркиби луғавии лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ манбаи асосии рушду такомули забони адабии тоҷик ба ҳисоб мераванд. Дар лаҳҷашиносии тоҷик ба ин масъала дикқати маҳсус дода, муҳаққиқон корҳои илми таҳқиқотии зиёде ба анҷом расонидаанд, аммо лаҳҷаи Варзоб, ҳусусан, вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагии он, ки дар системаи лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ ҷойгоҳи хоса дорад, ба таври комил омӯхта нашудааст. Аз ин рӯ, диссертатсияи Рузиев Мехрубон Миралиевичро дар мавзуи «Таҳқиқи луғавӣ-маънӣ ва сохтории вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ» (дар мисоли маводи лаҳҷаи Варзоб (гурӯҳи «варзобӣ»)) муҳим ва **мубрам арзёбӣ** мешавад.

Мавзуъ ва мазмуну муҳтавои диссертатсияи мазкур ба доираи мавзуъ ва масъалаҳои таҳқиқӣ, ки дар шиносномаи ихтисоси илми 10.02.01 – Забони тоҷикӣ ва самти забоншиносӣ муқаррар шудаанд, **комилан мувоғиқат мекунад**.

Ҷамъоварӣ, коркард, танзим ва ҷобаҷогузории мавод, омӯзиши назарияҳои донишмандони муосири ватаниву ҳориҷӣ дар робита ба мавзуи мавриди таҳқиқ ва муқоисаи онҳо, инчунин, нашри таълифоти илмӣ доир ба мавзуи мавриди таҳқиқ **саҳми шаҳсии муҳаққиқро** нишон медиҳанд.

Навғонии илми пажуҳиши мазкур аз он иборат аст, ки бори нахуст вожагони марбут ба соҳаи ҳайвоноти хонагӣ дар мисоли маводи лаҳҷаи

Варзоб (гурӯҳи «варзобӣ») гирдоварӣ гашта, чойгоҳи он дар ғанисозии таркиби луғавии забони адабии тоҷик нишон дода шудааст. Дар баробари ин, роҳҳои ташаккулу таҳаввули овой, хусусиятҳои луғавӣ-маънӣ, мансубияти забонӣ ва соҳти вожаҳои мавриди назар бори аввал ба таври мукаммал таҳқиқ гардида, алоқамандии таърихиашон бо забонҳои қадима ва муосири шарқӣ-эронӣ, умумият ва тафовуташон дар муқоиса бо дигар шеваву лаҳҷаҳои тоҷикӣ бори аввал мавриди пажуҳиш қарор дода шудаанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ бо он собит мешавад, ки дар таҳқиқи диссертационӣ консепсияҳои илмӣ ва назарии забоншиносони ватанию ҳориҷӣ истифода шудаанд. Дар маҷмуъ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ аз дақиқияти маълумот, мутобиқат намудани ҳаҷми маводи таҳқиқ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқ, ҳаҷми интишорот ва интихоби дурусти методҳои таҳқиқ бармеояд. **Хулоса ва тавсияҳо** дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқи назарӣ пешниҳод гардида, дурнамои мавзуи таҳқиқ муайян шудааст.

Бунёди чаҳорҷӯбай муайян дар таҳқиқу баррасии хусусиятҳои луғавию маънӣ ва соҳтории вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ ва ба низоми муайяне, ки хоси пажуҳиши мазкур аст, даровардани маводи мавриди таҳқиқ, инчунин, баррасии умдатарин масоили назарии марбут ба вожа, роҳҳои иқтибосшавӣ, ҷанбаҳои маънӣ ва қалимасозӣ, даҳл кардан ба ҷанбаҳои назарии қалимаҳои марбут ба ҳайвоноти хонагӣ **аҳаммияти назарии таҳқиқро** мустаҳкам намудааст, ки метавонад барои таҳқиқи минбаъдаи марбут ба назарияи забони адабӣ ва лаҳҷаҳои тоҷикӣ чун манбаи назарӣ қумак расонад. **Аҳаммияти амалии таҳқиқи мазкур** аз истифодаи натиҷа ва дастовардҳои таҳқиқ ҳангоми таҳлилу ҳалли масоили муҳталифи забони адабӣ ва баҳши шевашиносӣ, тадриси курси «забони адабӣ», баҳусус қисматҳои «лексикология», «калимасозӣ», «маъношиносӣ», «таърихи ташаккули вожагони забони адабӣ», курси «шевашиносӣ», таҳияи китобҳои дарсию дастурҳои таълимии забоншиносӣ ва луғатҳои шевагӣ иборат аст.

Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 10 мақолаи илмӣ ба нашр расонидааст, ки аз ин номгӯй 5 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии атtestатсияни назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп расидаанд. **Маводи интишоргардида** нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

Диссертатсия аз муқаддима, З боб, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат буда, 172 саҳифаи чопи компьютериро ташкил медиҳад.

Дар муқаддимаи диссертатсия оид ба мубрамии мавзуи таҳқиқ, дараҷаи таҳқиқи мавзуъ, робитаи таҳқиқ бо барномаҳо ва мавзузҳои илмӣ, мақсаду вазифаҳо, объекту предмет, асосҳои назариву методологӣ, сарчашмаву навгонӣ, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванд, аҳаммияти назариву

амалӣ, мутобиқати мавзуи диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқик, тасвиби амалии натиҷаҳои таҳқик, нашри таълифоти илмӣ, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия маълумот дода шудааст.

Боби якуми диссертатсия «Таҳқики луғавии калимаҳои предметии марбут ба ҳайвоноти хонагӣ» унвон дошта, аз 12 фасл иборат аст.

Дар фасли якуми боби дуюм, ки «Матолиби муқаддамотӣ» номгузорӣ карда шудааст, муҳаққиқ назарияҳои олимонро оид ба лаҳчаҳои Варзоб баррасӣ намуда, диққати хешро ба пайдоиши истилоҳи суғутӣ равона сохтааст (с.16-20). Муҳаққиқ бар хилофи андешаҳои бархе аз олимон, ки калимаи «суғутӣ»-ро моли забони туркӣ ҳисобидаанд, баромадааст ва бо факту далехо событ намудааст, ки «суғут» калимаи тоҷикӣ, ки аз давраҳои аввали рушди забони тоҷикӣ маншаш мегирад ба ҳисоб меравад. Дар гузашта ин калима дар шакли «суғуд» мавриди истифода қарор доштааст ва ифодагари маъни «замини нишебе, ки оби борон дар он ҷамъ шавад; ҷойи обшор ва обод» мебошад.

Дар фасли дуюми боби дуюм «Вожагони марбут баҳайвони хурд» муҳаққиқ хеле моҳирона таҳлилро ба анҷом расонида, зикр намудааст, ки баъзе аз калимаҳои ифодакунадаи номи ҳайвоноти хонагӣ таърихи хеле қадима доранд ва бо гузашти замон мавқеи худро аз даст надодаанд. Ҳамчун мисол калимаи «ғӯспанд»-ро овардааст, ки дар забони портӣ дар шакли pas дар авестоӣ pasu, забони суғдӣ pasa, хутанӣ pasa мавриди истифода қарор доштааст (с. 35-36).

Фасли сеюми боби дуюм «Вожагони марбут ба ҳайвоноти қалон» номгузорӣ шуда, муҳаққиқ баромади баъзе аз калимаҳоро муайян намуда, овардааст, ки калимаи yāw (гов) баромади суғдӣ дошта, дар збони яғнобӣ айнан дар ҳамин шакл мавриди истифода қарор дорад (с. 40-44).

Дар фасли чорум «Вожагони марбут ба ҳайвоноти боркаш ва саворӣ» муҳаққиқ ба баррасии вожагони боркаш ва саворӣ даст зада, гунаи калимаи «ғуночинбайтал»-ро дар ифодай мағҳуми «аспи модаи дусола» овардааст, ки ин аз ғановатмандии таркиби луғавии лаҳҷаи Варзоб шаҳодат медиҳад (с. 48).

Дар фасли панҷум, ки «Вожагони марбут ба узвҳои бадани ҳайвонот» номгузорӣ карда шудааст, рисоланавис бевосита ба масъалаи баррасии вожаҳои хеле меъёрзеби лаҳҷаи Варзоб аз қабили дорук (нуги пистон), чочак (пистон), ширдон (шикам) гузашта, бо ин васила фарқи лаҳҷаи Варзобро аз дигар лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ нишон дода тавонистааст (с. 51).

Дар фасли шашум «Вожагони ифодакунандай бемориҳои ҳайвонот» муаллиф диққати хешро бештар ба калимаҳои туркӣ равона сохта, шакли лаҳҷавии онҳоро ҳамчун намуна овардааст. Масалан, калимаҳои ӯпка, оҳсил, ӯттарамро оварда, исбот намудааст, ки ин ғурӯҳи калимаҳо чунон дар лаҳҷаву

шеваҳои забони тоҷқӣ ҳазм гардидаанд, ки барои муайян намудани баромади онҳо як таҳқиқоти решашиносии алоҳида лозим аст (с. 54-57).

Фасли ҳафтум «Вожагони марбут ба нишонгузории ҳайвонот» ба масъалаи баррасии калимаву истилоҳоти ифодакунандаи мағҳумҳои нишонгузорӣ равона шудааст. Зикр гардидааст, ки вожаҳои марбут ба нишонгузории ҳайвонот бениҳоят кам буда ҳамагӣ 8 ададро ташкил намуданд, аз қабили дурӯши сайдӣ, дурӯши ғафорӣ ва ғайра (с. 58).

Фасли ҳаштум «Вожагони марбут ба асбобу афзори ҳайвонот» унвон гирифта, дар он калимаҳои сирф ҳусусияти лаҳчавидошта, ба монанди «зербора», «рӯбора» ва «респони чаҳтӣ» гирд оварда шудаанд, ки бе ҳеч муболиға фарқияти лаҳҷаи варзобиро аз дигар лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ нишон дода метавонанд (с. 60).

Дар фасли нуҳуми боби якум «Вожагони марбут ба истифодаи ҳайвоноти хонагӣ» диққати хешро ба баррасии ин гурӯҳи калимаҳо равона сохта, дар бобати калимаи «суворӣ» бештар андешаронӣ намудааст. Дар ин фасл муҳаққик моҳирона исбот намудааст, ки муодили ин калима дар Самарқанд ибораи «аспи ҷубур» ба ҳисоб меравад (с. 62).

Дар фасли даҳум, ки «Вожаҳое, ки ба коркарди маҳсулоти соҳа вобастаанд» масъалаҳои дар пеш гузоштаи муҳаққик пурра матраҳ гардидаанд. Дар ин зербоб овардани гунаи «лалхона» дар ифодаи мағҳуми «ҷойи нигоҳдории маводи сӯзишвории аз ахлоти чорво тайёршуда» ба рисола як арзиши дигарро зам намудааст (с. 71).

Дар фасли ёздаҳум, ки «Вожаҳои ифодакунандаи қасбу кори марбут ба ҳайвонот» ном дорад, умумитоҷӣ будани барҳе аз ин калимаҳо исбот карда шудаанд, аз қабили «молбон», «бузбон», «гӯспандбон», «аспбон», «подабон» ва ғайра (с. 75-77).

Дар фасли дувоздаҳум – «Вожагони ифодакунандаи ҷойи нигоҳдории ҳайвонот» диққати хешро бештар ба калимаҳои оғил-оғал, чайла-чайло равона намудааст (с. 80-81).

Боби дуюми рисола – «Таҳқиқи луғавии вожагони ғайрипредметии марбут ба ҳайвоноти хонагӣ» аз шаш фасл иборат буда, дар он масъалаҳои дар пеш гузоштаи муаллиф роҳи ҳалли худро ёфтаанд.

Дар фасли якуми боби дуюм – «Матолиби муқаддамотӣ» зикр карда шудааст, ки ин навъи таснифот дар таҳқиқоти як зумра забоншиносон аз қабили F. Ҷӯраев ба назар мерасад.

Дар фасли дуюми боби дуюми рисола «Вожагони ифодагари ҳусусиятҳои зоҳирӣ ва хислату рафтор» диққати асосӣ бештар ба сифатҳои ҳайвонот равона гардидааст. Дар ин зербоб оварда шудааст, ки майдони маъноии баъзе аз ин калимаҳо аз лаҳҷаи «варзобӣ» дур рафта наметавонанд, аз қабили гули газ (аспи сурхчатоб), гӯшчур (гӯшдароз), лапаст (модгови фарбех) ва ғайра (с. 85-87).

Дар фасли сеюми боби дуюми рисола «Вожагони ифодакунандаи зоти ҳайвонот» бо овардани ибораи гови вилоятӣ, бешубҳа, ғановатмандии лаҳҷаҳои варзобиро исбот намуда тавонистааст (с. 95).

Фасли чоруми боби дуюм «Вожагони марбут ба русум ва одоти ҳайвонот» бештар дикқати рисоланавис ба калимаҳое, ки дар асоси хурофоти динӣ ба вучуд омадаанд, равона шудааст ва истифодабарии калимаҳои дегдонбандӣ, сӯқ, тӯмор, мӯри чишмӣ аз ин шаҳодат медиҳанд (с. 99).

Фасли панҷуми боби дуюми рисола «Вожагони ифодакунандаи нидоҳои марбут ба ҳайвонот» ба нуктасанҷии беҳамтои рисоланавис далолат менамояд. Таҳлили нидоҳои маҳз ба ин лаҳҷа тааллукдошта, аз қабили шӯг (барои нигоҳдории гӯсола), бош (барои рондани гов), чу (барои рондани асп) ва ғайра арзиши илмии рисоларо афзудаанд.

Дар фасли шашуми боби дуюми рисола «Вожагони ифодакунандаи амал» муаллиф моҳирона тамоми ин калимаҳоро ҷамъоварӣ намудааст.

Боби сеюми рисола – «Таҳқиқи забонӣ ва соҳтории вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ» аз 4 фасл иборат мебошад. Дар зербоби якум – «Матолиби муқаддамотӣ» дикқати муаллиф бештар ба таҳлили пажуҳишҳои муҳаққиқон дар ин самт равона гардидааст (с. 111).

Фасли дуюми боби сеюми рисола «Мавқеи калимаҳои аслии тоҷикӣ ва иқтибосӣ» номгузорӣ шуда, калимаҳои аслан тоҷикии хусусиятҳои умунистехнологидошта, аз қабили сахро, шикам, асп, пашм пода ва ғайраро ҳамчун намуна оварда, андешаҳои хешро асоснок гардонидааст (с. 114).

Дар бахши иқтибосот дикқати асосӣ ба таҳқиқи калимаҳои иқтибосии арабӣ, туркӣ-ӯзбекӣ ва русӣ-байнамилалии марбут ба ҳайвоноти хонагӣ равона гардидааст (с. 122).

Ба ҳамин тарик дар фаслҳои сеюму чоруми боби сеюми диссертатсия муаллиф воҳидҳои лугавии марбут ба ҳайвоноти хонагиро вобаста ба хусусиятҳои маънӣ (муродиф, калимаҳои ҳамовоз ва мутазод) ва соҳташон (сода, сохта ва мураккаб) мавриди баррасӣ қарор додааст, ки таҳлилҳои илмии дар ин фаслҳо мушоҳидагардида арзиши илмии диссертатсияро баланд бардоштаанд.

Хуносай диссертатсияи Рузиев Мехрубон Миралиевич фарогири асоситарин ва муҳимтарин бардоштҳои илмии муаллиф буда, дар 17 банд фароҳам омадаанд ва истиноди зарурӣ дар охири ҳар банд ба мақола ва таълифоти довталаби дараҷаи илмӣ оварда шудааст.

Дар баробари муваффақиятҳо дар диссертатсия баъзе норасоиҳо ба назар мерасанд, ки зикри онҳоро ба манфиати кор мешуморем:

1. Дар муқаддима овардани баъзе бандҳо аз қабили фарзияҳо, заминаҳои эмпирикӣ аз мадди назари муҳаққиқ дур мондааст.

2. Хуб мешуд, агар диссертатсия «Таҳқиқоти этнолингвистии вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ дар лаҳҷаи Варзоб» номгузорӣ карда мешуд, зоро дар кор таҳлили этнолингвистии вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ ба назар мерасад.

3. Ба назари мо дар ҳар боб овардани матолиби муқаддимавӣ чизи иловагӣ ба ҳисоб рафта, дар намунаҳои навишти рисолаҳои пешин ин чиз оварда нашудааст (с.16, 83, 111).

4. Дар баъзе мавридҳо ҳангоми овардани иқтибосҳо диссертант рақами адабиётро нодуруст гузоштааст. Масалан, дар саҳифаи 33-и рисола дар мавриди шарҳи калимаи «қола» муаллиф овардааст, ки «қола дар Қаратоғ нисбат «ба қӯдаке, ки зан аз пасаш ба хонаи шавҳари дуюмаш меорад» мавриди истифода қарор мегирад», аммо ба асарҳои 74 ва 106 ишора намудааст, ки яке А.З.Розенфелд «Бадаҳшанские говоры таджикского языка» ва дигаре Б.Бердиқулов «Лексикаи чорводории водии Зарафшон» мебошад.

5. Ҳангоми овардани баъзе мисолҳо аз қабили чочак, ширдон, қавс, сафедӣ ки сирф ҳусусиятҳои лаҳҷавиро зоҳир намудаанд (с. 51, 55, 68) агар муҳаққиқ ба ҳусусияти сермаъноиро касб намуда, ба маъноҳои «нугпистон», «наъи бемории қӯдакона», «банд ғалтидан миёни арӯс ва домод», «либос, тухфа ба меҳмон» истифода шуданашон дар дигар лаҳҷаву шеваҳои забони тоҷикӣ дикқати хосса зоҳир менамуд, ба фоидай кор мебуд.

6. Дар боби дуюм ҳангоми номбар кардани сифатҳои ҳайвонот хуб мешуд оид ба сифатҳои забони тоҷикӣ, маҳсусан, дараҷигирии баъзе аз сифатҳои нисбӣ дар забони тоҷкӣ ба тариқи истисно каме маълумот медод (с.84), зоро ин сифатҳоро дар ҳайвоноти хонагӣ ба мушоҳида гирифтан мумкин аст, аз қабили ғӯсфанди рағанин, равғанитар, равғанинтарин; пишаки олуфта, олуфтатар, олуфтатарин ва ғайра.

7. Дар мавриди овардани калимаи галагов (с. 45) хуб мешуд, агар муҳаққиқ оид ба анъанаи деринаи тоҷикон «галагов» каме маълумот медод, зоро ин маросим дар ҳар як минтақаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври хоса гузаронида шуда, сурӯдҳои маҳсуси худро доро мебошад.

8. Дар саҳифаҳои 5, 6, 9, 31, 61, 63, 64-и диссертатсия ғалатҳои имлоиву техникӣ ба назар мерасанд.

Эродҳои зикргардида арзиши илмии диссертатсияро коста накарда, ислоҳи онҳо ҳусни корро меафзояд.

Автореферат ва мақолаҳо, ки довталаби дараҷаи илмӣ оид ба мавзуи таҳқиқшавандӣ нашр намудааст, муҳтавои асосии диссертатсияро фаро гирифтаанд. Мавзуи диссертатсия ва мазмуну муҳтавои он ба доираи мавзӯъ ва масъалаҳои таҳқиқии шиносномаи ихтисоси илмии 10.02.01 – Забони тоҷикӣ **комилан мувофиқат менамояд**.

Коркарди амалии натиҷаҳои таҳқиқ ва нашри таълифоти илмӣ дар мавзуи диссертатсия ба меъёр ва талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошанд.

Хулоса, диссертатсияи номзадии Рузиев Мехрубон Миралиевич дар мавзуи «Таҳқиқи луғавӣ-маънӣ ва сохтории вожагони марбут ба ҳайвоноти хонагӣ (дар мисоли маводи лаҳҷаи Варзоб (гуруҳи «варзобӣ»)) кори илмӣ-таҳқиқии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ сазовор мебошад.

Муқарризи расмӣ:

номзади илми филология, дотсенти
кафедраи забони тоҷикӣ Донишгоҳи
байналмилалии забонҳои ҳориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода

Абдуллоева Г. З.

«02» июни соли 2023

Суроғ: 734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н. Сино, кӯчаи Испечак 1,
бинои 2, ҳуҷраи 3.

Тел.: (+992-37) 917-11-64-26
E-mail: abdulloeva71@list.ru

Имзои Г. З. Абдуллоеваро тасдиқ мекунам:
сардори раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсуси
Донишгоҳи байналмилалии забонҳои ҳориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода

Юсупова Б. Ф.

Суроғ: 734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯчаи Ф. Муҳаммадиев, 17/6.
Тел.: (+992-37) 232-50-00; факс: 232-50-03.
E-mail: rectorat@ddzt.tj

«02» июни соли 2023